

НАРЕДБА за трудовите и осигурителните отношения на българските граждани, изпратени на работа в чужбина от български работодатели

Приета с ПМС № 162 от 18.08.1992 г., обн., ДВ, бр. 70 от 28.08.1992 г., изм., бр. 25 от 29.03.1993 г., бр. 85 от 5.10.1993 г., бр. 100 от 6.12.1994 г., в сила от 6.12.1994 г., бр. 154 от 28.12.1998 г., в сила от 1.01.1999 г., бр. 21 от 17.03.2000 г., в сила от 1.01.2000 г., бр. 52 от 27.06.2006 г., в сила от 27.06.2006 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 9/92 г., стр. 124; кн. 4/93 г., стр. 258; кн. 11/93 г., стр. 249; кн. 4/2000 г., стр. 371

Библиотека закони - АПИС, т. 11, р. 1, № 141

Раздел I Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се уреждат въпроси, свързани с трудовите и осигурителните отношения на българските граждани, изпратени на работа в чужбина от български работодатели, включително и чрез посредничество.

Чл. 2. (1) Размерът на спестяванията се договаря между българския гражданин, който постъпва на работа в чужбина, и съответния български работодател.

(2) Работодателите са длъжни да превеждат спестяванията на българските граждани, които работят в чужбина, в Република България не по-късно от три месеца след начисляването на трудовото им възнаграждение за съответния месец. При неспазване на този срок работодателят заплаща лихви в размер на установените за валутните спестявания в страната от Българската народна банка.

(3) Българските граждани, които постъпват на работа в чужбина чрез посреднически договор, могат да договорят с посредника реда за извършване на преводите на своите спестявания в Република България.

Чл. 3. Работодателите и посредниците, изпратили български граждани на работа в чужбина по реда на тази наредба, събират вземанията си по реда, предвиден в българското гражданско и трудово законодателство.

Чл. 4. (Отм. - ДВ, бр. 100 от 1994 г.)

Чл. 5. На българските граждани, постъпили на работа в чужбина по реда на тази наредба, се запазват заеманите от тях и семействата им жилища в Република България по Закона за наемните отношения.

Раздел II

Трудови правоотношения на българските граждани, изпратени на работа в чужбина от български работодатели

Чл. 6. (1) Кандидатите за работа в чужбина сключват трудов договор с българския работодател, но няма пречка трудовите правоотношения да възникнат и на други основания, предвидени в Кодекса на труда.

(2) При сключване на трудовите правоотношения се определят страната, срокът, характерът на работата, трудовото възнаграждение, начинът на заплащането му, осигурителният доход, както и други права и задължения, които не противоречат на разпоредбите на Кодекса на труда, други закони и международни договори, по които страна е Република България.

(3) Изменението или прекратяването на споразумението с чуждата страна, предсрочното завършване на определената работа или обекта и нарушаването на условията, предвидени в сключеното трудово правоотношение, са основание то да бъде изменено или прекратено.

Чл. 7. Трудовото възнаграждение на българските граждани, изпратени на работа в чужбина по този раздел, се определя и изплаща по договореност във валута и/или в левове. Възнаграждението в левове може да се договаря както в чужбина, така и в Република България.

Чл. 8. (1) Утвърждава се начална месечна валутна заплата, получавана в чужбина, която да служи при колективното договаряне на работната заплата, в размер 250 щатски долара. Когато задграничната заплата се договаря само в левове, утвърждава се за начална база минималната месечна работна заплата, установена в Република България, увеличена с коефициент 2.

(2) По договореност между страните по трудовото правоотношение част от заплатата може да се изплаща в местна валута, а останалата част се превежда в Република България за спестяване в конвертируема валута или в български левове, по съответните банкови курсове.

(3) При договаряне на началната валутна месечна заплата, получавана в чужбина, с оглед диференцирането ѝ се вземат предвид страната, професията, длъжността, изискващото се образование, условията на работа и др.

(4) Договарянето на валутната заплата, получавана в чужбина, е неразделна част от колективния трудов договор или от споразумение по работната заплата в изпращащата организация и се извършва в съответствие с Наредбата за договаряне на работната заплата - приложение № 1 към Постановление № 129 на Министерския съвет от 1991 г. (ДВ, бр. 55

от 1991 г.).

Чл. 9. (1) Определят се минимални размери на допълнителни трудови възнаграждения, които са задължителни при договарянето:

1. на работещите непосредствено на обекти при утежнени условия - пустинни, подземни, подводни, отдалечени над 50 км от населено място и други вредни или опасни условия на труд, се заплаща допълнително възнаграждение в размер най-малко 10 на сто от определената им основна месечна заплата;

2. на работещите в Република Коми и Крайния север на Руската федерация се заплащат допълнителни възнаграждения - районен коефициент и северни надбавки в размер най-малко 10 на сто от определената им основна месечна заплата.

(2) Допълнителните възнаграждения по т. 1 и 2 на предходната алинея не могат да се получават заедно.

(3) На работещите в чужбина по реда на тази наредба не се заплаща допълнително възнаграждение за продължителна работа.

Чл. 10. Колективното договаряне на работната заплата се извършва:

1. на браншово (отраслово) равнище - между браншовите (отрасловите) организации на синдикатите и работодателите. При отсъствие на легитимен представител на работодателите страна по договора е съответният държавен орган;

2. на равнище изпращаща организация по искане на една от страните - между ръководителя (работодателя) и работниците, представлявани от синдикалните им организации. От страна на работниците участват и членове на синдикатите, работещи по трудови правоотношения в съответните държави. При невъзможност за лично участие в преговорите се взема писмено становище на работещите синдикални членове в съответните държави по проекта за колективен трудов договор (споразумение).

Чл. 11. Пътните разходи на българските граждани, изпратени на работа в чужбина, се заплащат от работодателя при пътуване във връзка със:

1. заминаване на работа в чужбина;

2. окончателно завръщане в страната след изтичане срока на трудовото правоотношение;

3. ползване на платен годишен отпуск в Република България на две години веднъж или ежегодно, ако това е предвидено в сключеното трудово правоотношение;

4. ползване в Република България на отпуск поради временна нетрудоспособност, продължила повече от 30 дни, бременност, раждане, осиновяване;

5. погребение на съпруг (съпруга), дете, родител, брат или сестра.

Чл. 12. При пътуване с лично моторно превозно средство българският гражданин, изпратен на работа в чужбина, има право на пътни пари в левове в размер на договорен процент от стойността на един билет за влак със спално легло или самолет туристическа класа по най-краткия маршрут, но не повече от 50 на сто от стойността на билета. Когато в едно превозно средство пътуват няколко български граждани, изпратени на работа в чужбина, всеки от тях има право на пътни пари в същия размер.

Чл. 13. Когато прекратяването на трудовото правоотношение и връщането в Република България е станало по вина на работника или служителя, пътните разходи за връщането му са за негова сметка.

Чл. 14. При командировка на работник или служител от местоработата в чужбина до Република България дневните и квартирните пари за времето на престоя в страната се заплащат в левове в размер, предвиден в Наредбата за командировките в страната (обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.; изм. и доп., бр. 21 от 1991 г.).

Чл. 15. На българските граждани, изпратени на работа в чужбина, и на членовете на техните семейства, ако това е предвидено в договора, работодателят осигурява подходяща безплатна квартира по установен от него норматив за жилище. За ползвано жилище над норматива се заплаща наем.

Чл. 16. (1) Българските граждани, изпратени на работа в чужбина по реда на този раздел, имат право на редовен платен годишен отпуск в размер на предвидените дни за съответната страна в Наредбата за служителите, които работят в дипломатическите и другите представителства на Република България в чужбина (необнародвана).

(2) Към отпуска, полагащ се по предходната алинея, работниците и служителите на обектите в ОНД - Република Коми, Крайния север, пустинните райони и Курската магнитна аномалия, получават допълнителен платен годишен отпуск от 6 до 12 работни дни.

(3) Платеният годишен отпуск, който се ползва в Република България, се удължава с дните, необходими за пътуване, които не могат да бъдат повече от два дни за отиване и два дни за връщане. За отдалечени страни и райони, до които пътуването се извършва предимно с влак, може да се признаят и повече от четири дни, но не повече от необходимото време за пътуване по най-краткия маршрут.

(4) Редовният платен годишен отпуск за времето на работа в чужбина се заплаща във валута, каквато е получавана през този период. При ползване на отпуск се получава и определената легова заплата (ако има такава) в Република България.

Чл. 17. Работодателят осигурява на работниците и служителите медицинска помощ съгласно нормативните изисквания в Република България. Когато лечението в чуждата страна е срещу заплащане, работодателят поема годишно разходите в размер до 50 на сто от една месечна брутна заплата, предвидена в договора.

Чл. 18. Разходите за правна защита в чужбина на работника и служителя или за защита правата на техните наследници, свързани с работата им в чужбина, се заплащат от работодателя.

Чл. 19. Разходите по изпращането на български граждани на работа в чужбина с изключение на превод и легализиране на лични документи се поемат от работодателя.

Раздел III

(Отм. - ДВ, бр. 52 от 2006 г.)

Специфични разпоредби за българските граждани, постъпили на работа в чужбина чрез договор за посредничество с български работодатели

Чл. 20. (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2006 г.).

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2006 г.).

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2006 г.).

Чл. 23. (Отм. - ДВ, бр. 52 от 2006 г.).

Раздел IV

(Отм. - ДВ, бр. 21 от 2000 г.)

Обществено осигуряване и осигуряване за безработица

Чл. 24 - 25. (Отм. - ДВ, бр. 21 от 2000 г.).

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1993 г., бр. 154 от 1998 г., отм., бр. 21 от 2000 г.).

Чл. 27 - 30. (Отм. - ДВ, бр. 21 от 2000 г.).

ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "работодател" е всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и всяко друго организационно и икономически обособено образувание, което самостоятелно наема работници или служители по трудово правоотношение;

2. "членове на семейството" са съпругата (съпругът), непълнолетните деца и

пълнолетните деца, ако са учащи се. Семейните деца не се считат за членове на семейството.

§ 2. Неуредените с тази наредба въпроси се решават по българското трудово, осигурително и гражданско законодателство.

§ 3. (Отм., предишен § 4 - ДВ, бр. 25 от 1993 г.) Указания по прилагането на наредбата дава министърът на труда и социалните грижи.